

ÇOCUK KOROLARININ SAHNE PERFORMANSLARINDA PIYANO EŞLİKLERİNİN KULLANIM DURUMLARI

The Use of Piano in the Stage Performances of Children's Choirs

DOI NO: 10.5578/amrj.67865 İbrahim Erdem KÜÇÜKAYVAZ¹

Özet

Araştırma, çocuk korolarının sahne performanslarında piyano eşliklerinin uygun yerlerde kullanımlarına, bu eşliklerin eserlerin özelliklerine, armonik ve ezgisel yapılarının uygunluğuna, koroların müzikal performanslarına etkisine yönelik betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada, alanında uzmanlaşmış koro eğitimcilerine yapılandırılmış görüşme uygulanmış ve Afyonkarahisar X. Ulusal 23 Nisan Çocuk Koroları Şenliği'ndeki video kayıtları analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda şarkılarda kullanılan eşliklerin orijinal olmadığı, kullanılan orijinal piyano eşliklerinin nadiren bulunduğu, piyanistlerin piyano ve eşlik eğitimi konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları, orijinal olmayan piyano eşlik türlerinin eserin özelliklerini yansıtmadığı, armonik yapıları bozduğu ve çocuk korolarının müzikal performanslarını düşürdüğü sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Koroları, Piyano Eşlik, Korolar Şenliği.

Abstract

This is a descriptive research on the usage of accompanying on the piano in the stage performances of children's choirs and the company's traits, the harmonic and melodic fit and the effect on choir's musical performance. In this research, an interview questionnaire is presented to the expert choir educators and the video records from 10th National Afyonkarahisar 23 April National Sovereignty and Children's Day Choir's Festival are analyzed and commented on. As a result, it's concluded that the accompanying song are not original, it's very rare to find original accompanying pieces, the pianists don't have enough knowledge about piano and the accompanying songs, non-original piano songs don't reflect the traits of the performed piece, spoil harmonic structure and drop the musical performance of children's choirs.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, erdemkucukayvaz@hotmail.com

*Bu makale Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamlanan "Çocuk Korolarının Sahne Performanslarında Piyano Eşliklerinin Kullanım Durumları" adlı yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Keywords: *Children's Choirs, Accompany on Piano, Choirs Festival.*

GİRİŞ

Müzik eğitimi insanın doğumundan ölümüne dek sürer, müzikle sözcükler oluşturur, cümleler kurar ve düşünceler üretiriz.

Müzik eğitiminin önemli parçalarından biri de korodur. Koro eğitimi sayesinde pek çok beceriye sahip oluruz.

Müzik eğitiminin diğer bir parçası da eserlerin eşlikle öğretilmesidir. Piyano eşliği koro eğitimine yardımcı olan en önemli araçtır.

Bu araştırmada, çocuk korolarında piyano eşliğinin doğru yöntem ve tekniklerle yapılmasının ne denli önemli olduğu vurgulanmaya çalışılmıştır.

Koro

Çevik'e göre **koro**, “önceden belirlenen bir modele göre yapılandırılan, bir çerçeve eğitim programı bulunan ve belli hedefler doğrultusunda çalışan örgütlü bir topluluk olup, kümeden daha büyük bir oluşumu ifade eder” (2015: 11).

Koro, Yunanca **khoreia-Horus**, Latince **chorea** sözcüklerinden gelmektedir. Önceleri el ele tutuşup dans eden topluluğa Koro adı verildi. Sonraları da bu ad, bugünkü anlamında şarkı söyleyen topluluklar olarak tanımlandı (Egüz, 1981: 11).

Koro, birlikte söyleyen şarkıcılar topluluğu ve bu topluluk için yazılan ve bestelenen müziktir (Say, 2009: 176).

Kuruluş Amaçlarına Göre Koro Türleri

Profesyonel (mesleki) korolar, müzik sanatını geliştirmek, etkinlikleriyle toplumun kültürel birikimine katkıda bulunmak amacıyla koro üyeliğini meslek olarak seçen bireylerden oluşur. **Amatör (özegen) korolar**, kendilerini müzik kültürü ve beğenisi yönünden geliştirmek, serbest ve özgür zamanlarını müzikle değerlendirmek isteyen amatörlerden oluşur. **Eğitim amaçlı korolar**, genel müzik eğitimi kapsamındadır ve önemli bir müzik eğitimi alanı ve aracıdır. Okul öncesi, ilköğretim, lise ve üniversite düzeylerinde kurulan sınıf ve okul koroları çok sayıda birey için, etkili bir müzik

eğitimi alanı olarak önemli görevler üstlenmektedir. (Çevik, 2015: 14-15).

Koro Eğitimi

Çevik'e göre koro eğitimi, "koro üyelerine, koro ile uyumu ve bütünleşmeyi sağlamaya yönelik deneyim, etkileşim ve sistematik çalışmalar yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda müziksel, dilsel ve sosyal davranışlar kazandırma sürecidir" (2015: 50).

"Koroda bir araya gelen bireyler bir topluluk olma ve birlik olma yolunda önemli adımlar atarlar, bir şarkıyı seslendirirken aynı anda nefes alıp aynı anda aynı duyguları paylaşırlar ve birbirlerini hissederler. Bu durum tek başına diğer yararları olmasa bile başlı başına bir kazanımdır ve toplumsal bütünleşmenin gerçekleşmesinde başvurulması gereken bir kurum niteliği taşımasına yol açar. Özellikle eğitim alanında koroların yaygınlaşması bu yararlarından kaynaklanmaktadır. İlkokul çağlarında koroda yer alması çocukların çeşitli yönlerinin gelişmesinde katkıda bulunmaktadır" (Bozkuş, 2017: 18-19).

Koro eğitimi yapısı ve doğası gereği en üst seviyede bireysel sorumluluk ve bilinçle, şartsız işbirliğini aynı zamanda gerektirmektedir. Koroyu oluşturan bireylerin, etkileşimli bir ortamda, hem bireysel, hem de ortak müziksel yaşantıları sonucunda gerçekleştirdikleri sürecin başarısı, koroda yer alan her bir üyenin, bireysel, kümesel ve toplu gelişimiyle paralellik göstermektedir (Değer, 2012: 31).

Çocuk Koroları

"Çocuk korusu" denildiğinde aynı oranda olmasa da kız ve erkek çocuklarından oluşan bir topluluk olarak tanımlanmaktadır. Dünyada kız ve erkek üyelerden oluşan çocuk koroları ile sadece kız ya da sadece erkek üyelerden oluşan çocuk korolarının bulunduğu bilinmektedir. Ülkemizde ise çocuk korusu, genel olarak kız ve erkek çocuklardan oluşan bir topluluğu tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu "karma" yapı içinde ise, kız üyelerin erkeklere oranla daha fazla yer aldığı görülmektedir (Değer, 2012: 33-34).

Kız ya da erkek, tüm çocuk sesleri kadın sesleriyle benzer özellikler taşımaktadır. Tınısı ve gürlüğü farklı olsa da yükseklik bakımından yaklaşık olarak aynıdır. Ancak pes seslere kadın sesleri kadar rahat inemezler. Çocuklar şarkı sesini kullanmaya başladıklarında annelerinin sesini örnek alırlar. Çocuk sesleri anlaşılır,

düz parlak ve çoğu zaman pürüzsüzdür. Üst tonları açık ve renklidir. Bazı çocuk seslerinde ise alt tonlar biraz daha koyu ve tınılıdır (Çevik, 2015: 76).

Çocuk koroları, kuruluş ve eğitimleri açısından üç grupta toplanır: **Sınıf koroları**, okul öncesinden başlayarak ergenlik çağı ile bitimine kadar tüm çocuk seslerinden oluşur. **Okul koroları**, bir okulun en yetenekli öğrencilerinden oluşur. **Seçkin çocuk koroları** ise, okulun sınırlarını aşarak, bir şehrin üstün yetenekli çocuklarından oluşur (Egüz, 1999: 132-133).

Piyano ve Eşlik

Eşlik, şarkı öğretiminin boyutlarından birisidir. Şarkıların herhangi bir enstrüman ile eşlikli öğretilmesi hem öğrencinin şarkıyı doğru melodiden söylemesini kolaylaştırır, hem de işitme yeteneğini geliştirir. Özellikle çok sesli eşlikler öğrencilerde çok seslilik kavramının gelişmesine yardımcı olur ve çok sesli duymaya alıştıırır. Müzik öğretmeninin müzik dersinde aktif olabilmesi, bir ya da birkaç çalgıyı olabildiğince iyi çalabilmesine bağlıdır (Bilgin ve Şaktanlı, 2007: 131).

“Eşlik yapabilmek için çok iyi piyano çalmak tek başına yeterli değildir. İyi eşlik yapmak piyanoyu iyi çalmanın yanında gerekli armoni ve teorik bilgilerin harmanlanmasıyla mümkün olabilmektedir. Bir müzik öğretmeninde bulunması gereken en önemli donanımlardan birisi verilen bir ezgiye eşlik yazmak ya da doğaçlama eşlik çalmaktır. Bunun için müzik öğretmenin belirlili bir birikime sahip olması gerekir. Günümüzde müzik öğretmenleri okul şarkılarını eşliklemek yerine, piyanoyu ya da elektronik orgu solo repertuvar çalmak ya da belli egzersizleri gerçekleştirmek için kullanmaktadırlar. Bir müzik öğretmenin çalgıdan etkin bir biçimde yararlanabilmesi ve okullarda öğrencilerine daha yararlı olabilmesi için, bir ezgiye eşlik yapabileme, deşifre çalabilme, çökseslendirme yapabileme, transpoze edebilme, doğaçlama yapabileme, birlikte çalıp söyleyebilme gibi birtakım bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir” (Kardeş, 2013: 27).

Okullarda öğretilecek şarkılar, piyanoda eşlikleri yapılarak öğrencilere söylenmelidir. Piyano eşliklerinin çalınması, hem şarkının öğretimi sırasında hem de şarkı öğretildikten sonra öğrencilere söylenirken yapılmalıdır. Böylece öğrencilerle birlikte müzik yapmak, onlara aynı tempo ve tonalite içerisinde tutmak yanında, şarkıyı söylerken piyanoyu dinlemelerini sağlayarak onlara

çokseslilik duygusu da kazandırılır (Zuckmayer, Cangal ve Atalay, 1977: 11).

Müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan eşlik, okul müziğinde kullanılması gereken bir müzikal esastır. Okul müziğinde öğretilen şarkılar çocukların gelişimini amaçlayan tek ve çok sesli şarkılardan oluşur. Bu şarkıları piyano kullanarak eşliklendirmek ve öğrencilere bu yöntemle öğretmek eğitimden beklenen verimin kalitesini artırır (Demirtaş, 2011: 10).

Araştırmanın Problemi ve Alt Problemleri

Araştırmanın problemi:

Çocuk korolarının sahne performanslarında piyano eşliklerinin kullanım durumları nasıldır?

Araştırmanın alt problemleri:

1) Çocuk koroları şenliklerinde değerlendirme kurulunda görev alan uzmanların çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2) Çocuk koroları şenliklerinde konser veren çocuk koroları orijinal piyano eşliklerini kullanıyorlar mı?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmayla, çocuk korolarının sahne performanslarında orijinal piyano eşliklerinin kullanılıp kullanılmadığı, buna yönelik olumlu ve olumsuz durumların tespit edilmesi, orijinal eşlik kullanılıp kullanılmayışına göre çocuk korolarının sahne performanslarına olan etkileri ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Çocuk korolarında piyano eşliklerinin kullanımına yönelik çalışmalar olmasına karşın, çocuk korolarında seslendirilen çocuk şarkılarının eşliklerine yönelik bir çalışmanın şimdiye dek yapılmamış olması, çalışmayı hem özgün kılmış hem de alanına katkı sunarak kaynak teşkil etmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, ülkemizdeki çocuk ve gençlik koroları şenlikleri; örnekleme ise Afyon Çocuk Koroları Şenliği'dir. Çalışmada ayrıca uzman görüşleri için çalışma evreni oluşturulmuş; Afyon Çocuk Koroları Şenliği danışma ve değerlendirme kurulu üyeleri ile yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma içeriği, amacı ve yöntemi bakımından tarama modelini esas alan bir araştırmadır. Tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlar. Tarama araştırmacısı, nesnenin ya da bireyin doğrudan kendisini inceleyebileceği gibi, önceden tutulmuş kayıtlara (yazılı belgelere, resimlere, ses ve video kayıtlarına vb.) eski verilere ve alandaki kaynak kişilere başvurarak, elde edeceği dağınık verileri, kendi gözlemleri ile bir sistem içinde bütünleştirerek yorumlar (Karasar, 2016: 109). Bu çalışmada koro eğitimcileriyle yapılandırılmış görüşme yapılmıştır ve görüşmeler nitel yöntemlerle analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Yapılandırılmış görüşme, “daha çok, ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını önceden en ayrıntılı biçimde planlandığı ve aynen uygulanmaya çalışıldığı bir tekniktir” (Karasar, 2016: 212).

Bu araştırmada, 2017 yılında Afyonkarahisar'da düzenlenen 23 Nisan Çocuk Koroları Şenliği'ndeki koroların video kayıtları izlenmiştir ve bu kayıtların içerik analizi yapılmıştır. Koroların eser seslendirmede piyanonun kullanılma durumları; orijinal eşlik, piyanistin yeni yorumları vb. başlıklar altında incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırma “Çocuk korolarının sahne performanslarında piyano eşliklerinin kullanım durumları nasıldır?” problemi çerçevesinde ele alınmıştır. Bu probleme bağlı olarak oluşturulan alt problemlere ilişkin bulgular tablolar ve şekiller yardımı ile işlenmiş ve yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Çocuk koroları şenliklerinde değerlendirme kurulunda görev alan uzmanların çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?”

Bu alt problemin yanıtlanmasında korolar şenliği danışma ve değerlendirme kurulu üyelerine 8 soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler ve yorumlar aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Uzmanların Çocuk Korolarına Piyano Eşliği Yapanların Düzeyi ve Çalma Becerileri Hakkındaki Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	Çoğunlukla öğrenciler yaptığı için iyi bir performans değildi.
2.Uzman	Alanı piyano ve eşlik çalma olanlar için performans yeterli olur diye düşünüyorum.
3.Uzman	İlkokul sınıf korolarına eşlik yapanların düzeyi genel olarak daha düşük olmakla birlikte üniversite veya özel kurumların çocuk korolarının eşlikleri daha nitelikli.
4.Uzman	Genelde heyecan faktörünün devreye girdiğini ve ufak aksamaların olduğunu söyleyebilirim.
5.Uzman	Genellikle piyano eşliği yapanların çalma becerisi yeterli olsa da, çocuk korolarında ana melodiyi destekleyici eşliklerin yapılmadığı, eşlikçilerin gereksiz yere koroyu ses olarak bastıracağı gözlenmektedir.
6.Uzman	Orijinal eşlikleri yapamayan eşlikçilerin piyano düzeyinin de genel olarak yeterli olmadığını, koroyu homojenite, uyum gibi açılardan olumsuz etkilediğini söyleyebilirim.
7.Uzman	Çoğunlukla kötü.
8.Uzman	Orta ve alt düzey.
9.Uzman	İyi düzeyde olan çok az. % 2 gibi. Orta düzeyde olan % 10. Diğerleri çok zayıf.
10.Uzman	TRT’de “yayın” söz konusu olduğundan profesyonel eşlikçiler vardı.
11.Uzman	Orta.
12.Uzman	Orta düzeyde.
13.Uzman	Bazı korolar profesyonel eşlikçi getirirken, bazıları da henüz eşlik yapabilecek seviyede olmayan piyanistlere eşlik yaptırıyorlardı. Ancak yine de oranlarını, sayısını hatırlamam çok zor.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi genellikle çocuk korolarına yapılan orijinal olmayan piyano eşliğinin koronun performansını olumsuz etkilediği, eşliğin koro ile uyumunun

sağlanamadığı, eşlikçilerin piyanodaki seviyesinin zayıf olduğu görülmektedir. Piyanistlerin eşlik eğitimi konusunda bilgi sahibi olmadıkları düşünülmektedir.

Tablo 2. Çocuk Korolarının Şenliklerdeki Sahne Performanslarında Orijinal Piyano Eşliklerini Kullanma Durumları ve Sebeplerine İlişkin Uzmanların Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	Öncelikle korrepitör eksikliğinden kaynaklanıyor diye düşünüyorum.
2.Uzman	-
3.Uzman	İlkokul düzeyinde sınıf koroları için orijinal eşlik yapılmıyor. Eşlikçilerin genel olarak düzeyi çok yüksek değil. Fakat üniversite korosu veya özel okullar daha iyi yetişmiş öğretmenlerin desteğini alıyor ya da alanı piyano olan kişilerden destek alıyor. Böylece eşliklerinin daha nitelikli olduğunu görebiliyoruz.
4.Uzman	Bazı eserlerin eşlikleri gerçekten fazlası ile prova ve virtüözlük isteyen eşlikler. Bu sebepten, bu şekilde yazılmış eserleri genelde repertuvara almıyorum.
5.Uzman	Eğer piyanist enstrümanına hâkim ise orijinal eşlik kullanması görüşümce daha doğrudur. Kullanmama sebebi ise enstrümanına hâkim olmaması, orijinal partisyona ulaşamama, şarkıyla ilgili yeterli araştırma yapmama, gereksiz görme ya da çocukları destekleyici daha farklı bir eşlik yapma isteği olabilir.
6.Uzman	Kısmen kullanılıyor orijinal eşlikler. Bunun nedeninin de eşlikçinin piyano düzeyi, şarkının tonlarının değiştirilmesi sebebi ile orijinal eşliğin transpoze çalınmaması (eşlikçinin piyano düzeyi ile ilgili), orijinal eşliklerin zor olabilmesi.
7.Uzman	Orijinal eşlik öncelikle tercih edilmelidir. Ancak bazen besteciler eşlikleri üst düzey piyano çalabilenlere uygun yazıyorlar. Eşlikçi bulma sıkıntısı çekildiğinden bu eşlikler çalınmıyor. Bazen de koro şefi ya da eşlikçi orijinal koro eşliğini bulmak yerine kendi basit bir eşlik yapmaya çalışıyor.
8.Uzman	Piyano eşlik becerilerinde sınırlılıktan dolayı ve bu konuda eğitim alınmadığından eşlikler oldukça düşük düzeydedir.
9.Uzman	-
10.Uzman	Yayınlanma amaçlı olduğundan orijinal eşlikler kullanıldı.
11.Uzman	Benim profesyonel eşlikçim vardı ama herkes bu şansa sahip değildi.
12.Uzman	Genel olarak orijinal eşlikler kullanılmıyor. Çoğunlukla, güçlük düzeyi yüksek eşliklerde bu durumla karşılaşılıyor. Bu duruma, eşlikçinin çalgısı bakımından teknik yetersizlikleri ya da çalışma zamanı yetersizliğinden neden olduğunu düşünüyorum.
13.Uzman	Orijinal eşliği kullanmayan korolar bu konunun ciddiyetinin farkında değiller sanırım. Eşliğin orijinaline ulaşmak için çaba sarf etmiyorlar. Ya da orijinal eşlikleri yaptıracak piyanist bulamıyor olabilirler.

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı gibi orijinal piyano eşliklerinin zorluk derecelerinin yüksek olduğu, zorluk dereceleri yüksek olan eşliklerde teknik yetersizliklerinin ve çalışma zamanı yetersizliğinin yaşandığı, orijinal eşlikleri yapacak korrepitör bulunamadığı, piyanoda eşlik eğitiminin yeterince alınmadığı ya da sınırlı olduğu, zorluk derecesi yüksek olan eşliklerin yerine basite kaçabilecek eşliklerin çalındığı, basit eşliklerdeki performansın düşük olduğu, teknik ve stillere önem verilmediği görülmektedir. Bazı uzmanların orijinal piyano eşlikli eserleri repertuvara almaktan kaçındıkları, bazı uzmanların ise orijinal piyano eşlikli eserleri repertuvara almaya önem verdikleri görüşleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Uzmanların Orijinal Olmayan Piyano Eşliklerini Eserlerin Özelliklerine Göre Eşikleme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	-
2.Uzman	-
3.Uzman	Sadece akor eşliği yapılıyor. Belki biraz arpejlere yer veriliyor. Ayrıntıdan uzak ve akorlar da çok ayrıntılı değil.
4.Uzman	Bazı eserlerde orijinal olmayan eşlikler çok göze batmasa da, bazı eserlerde orijinal eşliğin ne derece önemli olduğunu gözlemledim.
5.Uzman	Genellikle akorlar yanlış ya da abartı kullanılıyor. Yetersiz armonik bilgi, çocukların doğru ses çıkartmasına yönelik eksik eşlikler yapılıyor ayrıca piyanonun entonasyon bozukluğu, yanlış-gereksiz pedal kullanımı ya da nüanslara dikkat etmeden aşırı forte çalma orijinal olmayan eserlerde karşılaşılan durumlardır.
6.Uzman	Uygun şekilde eşliklenmediğini görüyorum. Ancak eşliklerin de koristlerin ses ve kulak eğitimi açısından önemli olduğu düşünülürse orijinal olmayan eşliklerin dikkatli, armoni ve eşlik düzenleme kuralı dikkate alınarak yazılmasının önemli olduğunu düşünüyorum.
7.Uzman	Eğer koroya eşlik eden kişi profesyonel eşlikçi ise esere uygun eşlik yapabiliyor. Değilse daha önce karşılaştığımız gibi hiç alakası olmayan bir çocuk şarkısına caz eşliği yapabiliyor.
8.Uzman	Özgün ve çalanının kendi düzeyine göre belirlediği bir anlayış vardır.
9.Uzman	% 1 iyi düzeyde olabiliyor. Diğerleri çok kötü.
10.Uzman	Genellikle herkes elinden geleni yapmakta, ancak orijinal eşlik amaçlanmalı.
11.Uzman	Orta düzeyde.
12.Uzman	Orijinal eşlik kullanılmamasını, uygulanan eşliğin kalitesinden bağımsız olarak doğru bulmuyorum. Bu nedenle değerlendirmeyi de doğru bulmuyorum.
13.Uzman	Eğer anladığım şeyse bunu hatırlamam imkânsız. Özellikle bir koro festivali ya da korodan bahsediyorsanız en azından bir iki kayıt izlenip dinlenilerek cevaplamak daha sağlıklı olur. Sorulan sorularda geçmişe dönük performansları hatırlamak pek de mantıklı görünmüyor.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi orijinal olmayan piyano eşliklerin eserlerin özelliklerine uygun olarak yapılmadığı, armoni ve eşlik düzenleme kurallarının dikkate alınmadığı, şarkılardaki eşliklerin uygun olarak yapılmadığı, orijinal olmayan eşliklerin eserin kalitesini yansıtmadığı görülmektedir. Piyanistlerin, armoni konusuna yeterince hâkim olmadıkları düşünülmektedir.

Tablo 4. Uzmanların Çocuk Şarkılarının Piyano Eşliklerindeki Akor Kullanımlarına İlişkin Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	-
2.Uzman	Sol elde tekrar edilen aynı akorlar rahatsızlık vericidir. Aynı şekilde sırf akorlardan oluşan eşlikler de böyledir.
3.Uzman	Sadece akorlarla eşlik yapılan korolarda armonik yapı düşünülüyor tabii ki ama fazla ayrıntılı yapılmıyor.
4.Uzman	Melodiyi ön plana çıkaran basit akor sistemlerinde eşliklemeler yapıldığını gözlemledim.
5.Uzman	Doğru olarak kullanan eşlikçiler olduğu gibi, yanlış ya da abartılı akor kullanımları ile karşılaşmaktadır.
6.Uzman	Orijinal olmayan tüm eşliklerde sadece akor kullanılıyor.
7.Uzman	Sol el akor bile çalsa sağ el ezgiyi çalarak koroyu desteklemeli.
8.Uzman	-
9.Uzman	-
10.Uzman	Doğaçlamaysa iyi değildir.
11.Uzman	Sıklıkla olmamalı.
12.Uzman	-
13.Uzman	-

Çocuk şarkılarının piyano eşliklerindeki akor kullanımlarına ilişkin 5 uzman bu soruya cevap vermemiştir. Çocuk şarkılarının piyano eşliklerindeki akor kullanım durumlarına bakıldığında çocuk şarkılarında aynı akorların sıklıkla kullanıldığı, aynı akorların armonik yapıyı yansıtmadığını, yanlış ve abartılı akorların kullanıldığı, sırf akorlardan oluşan eşliklerin ayrıntılı olarak yapılmadığı, korodaki entonasyonu olumsuz etkilediği görülmektedir. Buna bağlı olarak akor konularının yeterince ele alınmadığı, armonik çözümlerinin piyanoda uygulanmayışı, melodilere uygun eşlik yazımına ve piyanoda uygulanışına yeterince ağırlık verilmediği görülmektedir.

Tablo 5. Uzmanların Çocuk Şarkılarının Seslendirilmesinde Piyano Eşliklerinin Koro İle Uyumuna İlişkin Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	Elbette eşlikli parçalar acapella parçalara oranla çok daha kolay icra edilir.
2.Uzman	Koro performansına göre değişir, başarılı bir koro eşlik olmadan başarılıdır fakat kötü eşlik daima performansı düşürür.
3.Uzman	Bazı korolarda oldukça iyi düzeyde bazılarında ise oldukça kötü olabiliyor. Özellikle sınıf korolarının durumunun çok iyi olduğu söylenemez. Ama onların da farklı görevleri var ve olmalarının gerekli olduğunu düşünüyorum. Bir laboratuvar işlevi görüyor ve öğrencilerimizin yetişmesini sağlıyor. Piyano eğitimi alan öğrencilerin eşlik yapmalarında önemli fırsatlar sağlıyor ve koroya eşlik yapma becerisini kazanıyorlar.
4.Uzman	Bana göre, orijinal olsun ya da olmasın eşlik çalan kişilerin hakimiyeti bu kısımda rol oynuyor. Eğer enstrüman hakimiyeti yüksek kişiler eşlik yapıyorsa, mevcut hataları da bir şekilde kapatarak, sahne performansının aksamasına engel olabiliyorlar.
5.Uzman	Çok başarılı eşlikler olduğu gibi, oldukça yanlış olan, armonik hataları olan eşlikler olmaktadır.
6.Uzman	Kısmen uyumlu olduğunu düşünüyorum.
7.Uzman	Çok iyi olması beklenir ancak çok az eşlikçiye korusuyla uyum içinde görüyoruz. Koronun sesini bastırmadan, dinleyerek çalınmalı.
8.Uzman	Orta.
9.Uzman	Eşlikçinin düzeyi ile orantılı olarak % 2 iyi, diğerleri orta ve zayıf düzeyde. Piyanistler kendi çalacaklarını (koro ile uyum ve homojenliği düşünmeden) kuvvetlice çalarak dinleyiciye duyurmaya çalışıyor. Bu yanlış uygulamaya koro eğitici-yöneticileri de engel koymaktan kaçınıyorlar ya da onlar da bilmiyor.
10.Uzman	Festivallerde genellikle vasattır.
11.Uzman	Şef ile eşlikçi arasındaki uyum koroya yansıyor.
12.Uzman	Ritmik uyum genellikle iyi. Ancak müzikal ve ifade bakımından yetersiz olduğunu düşünüyorum.
13.Uzman	Bir koro vardır bir şarkısı uyumsuzdur, bir şarkısı uyumludur. Bu da zaten performans olur.

Çocuk şarkılarının seslendirilmesinde piyano eşliklerinin koro ile uyumuna ilişkin görüşlerine bakıldığında ritmik uyumun genel olarak iyi olduğu; fakat armonik, müzikal ve ifade bakımından yeterli olmadığı, bu uyumun festivallerde nadiren olduğu görülmektedir. Ayrıca eşlikçi ile koronun uyumunun yetersiz olduğu ve eşlikçinin koronun önüne geçmesi (kuvvetli çalarak koronun sesini bastırması) olumsuz bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 6. Uzmanların “Seslendirilen Eserlerin Piyano Eşliklerini, Eserlerin Özelliklerini Yansıtmada Ne Derece Başarılı Buluyorsunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevapları

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	-
2.Uzman	Bu soruyu cevaplamak için eserlerin özelliklerinden kasıt bunun bilinmesi gerekir.
3.Uzman	Orijinal eşlikler gayet iyi olabiliyor. Ama içlerinde çok kötü olanlar da var. Bazıları piyano bunu çalabilir mi diye hiç düşünmeden yazıyor. Hatta bilgisayara yaptırıyor. Çalan kişi çok büyük zorluklar çekiyor. Piyano eşliği yazmak da oldukça büyük beceri gerektiren farklı bir alan. Sadece armoni ve bestecilikten anlamak yetmiyor. Oldukça iyi düzeyde piyano çalma becerisi gerektiriyor ve koro eşliği yazıyorsa mutlaka koro hakkında da bilgi sahibi olmalı, koroyu nasıl destekleyeceğini bilmeli, koroya çalıp eşlik ederken renk katmayı ve koro eserinin özelliklerini beslemeyi bilmeli.
4.Uzman	Orijinal eşlikleme yapıldığı zaman, daha hacimli ve sanatsal açıdan daha derli toplu performanslar ortaya çıkıyor. Bu sayede de eser özellikleri daha anlamlı bir hal alıyor.
5.Uzman	Eserlerin özelliklerini yansıtan başarılı eşlikçiler olduğu gibi eserlerin karakterlerine göre çalmayan eşlikçiler de bulunmaktadır. Örneğin çocuklar türkü söylerken caz akoru kullanan ve adeta bir solistcesine kendini ön plana çıkaranlar...
6.Uzman	Orijinal eşlikleri oldukça başarılı buluyorum çoğunlukla. Ancak bazen çok artistik ve piyanoda çalınabilmesi zor, piyanonun özelliklerini bilmeyen besteciler tarafından eşlikçiyi teknik açıdan zorlayacak eşliklerle de karşılaşabiliyor.
7.Uzman	Orijinalleri genelde başarılı buluyorum.
8.Uzman	Özgün ve çalanının kendi düzeyine göre belirlediği bir anlayış vardır.
9.Uzman	Besteleme tekniğini iyi bilen bestecilerin yazdıkları iyi. Diğerleri ise becerilerinin düzeyi ile doğru orantılı.
10.Uzman	Orta.
11.Uzman	Her eserde aynı düzeyde güzellik olmuyor.
12.Uzman	Orijinal eşlik kullanıldığında iyi. Çünkü orijinal eşliklerin hazırlanması bir çalışma süreci gerektirdiğinden seslendirmenin müzikal katkısı yüksek oluyor.
13.Uzman	Orijinalse söylenecek bir şey yok. Yani Muammer Sun'un yazdığı eşliğin şarkının özellikleri yansıtmadığını söylersem bu gülmünç olur.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi seslendirilen eserlerin piyano eşliklerinin eserlerin özelliklerini yansıtmaları; eserin zorluk derecesi, piyanistin enstrümanına hâkim olması, orijinal eşliklerin armonik, ritmik ve ezgisel yapıya, müzikaliteye (nüans vb.) göre hazırlanması, besteleme tekniğini iyi bilmesi ile doğru orantılı olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak orijinal eşliklerin piyanistin piyano tekniğini geliştirdiği, seviyesini yükselttiği, yorumlamaları ve

ritmik özellikleri artırdığı, çocuk korolarındaki performansını yükselttiği düşünülmektedir.

Tablo 7. Uzmanların Çocuk Şarkılarına Yapılan Piyano Eşliklerinin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	Bence çocuk şarkılarında öncelikle çocuklara kazandırılması gereken özellik kulak eğitimi olmalıdır. Dolayısıyla şarkılar eşliklerle boğulmamalıdır.
2.Uzman	Eşliği olmayan şarkılara çocukların performansını etkilemeden ana ezgiyle uyumlu yalın bir ezginin çalınmasını uygun buluyorum.
3.Uzman	Özellikle çocuk şarkılarına eşlikte, çocukların düzeyi çok önemlidir. Örneğin tek sesli bir koro ise melodi desteklenerek koroya yardımcı olunmalıdır. Tek sesli bir koroda şarkı söyleyen çocuklar ezgiyi duymak zorundadır. Ezgiyi takip ederek ancak doğru bir seslendirim gerçekleştirebilir. Bu nedenle tek sesli çocuk şarkılarında koroyu destekleyen bir eşlik yazılmalıdır. Koronun söylemediği yerler ise piyanistin becerilerine göre işlenmelidir. Çok sesli korolar için daha nitelikli veya kapsamlı eşlikler yazılabilir ama bunlarda da asla eşlik asla koronun önüne geçmemelidir. Partiler arasındaki dengeye katkıda bulunmalı ve ara partileri desteklemelidir.
4.Uzman	Ben çocuk şarkılarına yazılan eşliklerin, ne çok sade ne de çok karmaşık olmasından yanayım. Eserin ana melodisini ortaya çıkararak ve çocuklar eseri seslendirirken onlara kılavuzluk edecek şekilde yazılan eşliklerin daha yararlı ve öğretici olduğu kanaatindeyim.
5.Uzman	Basit, şarkının melodisini destekleyen (çocukların doğru ses çıkarmasını destekleyen), koroyu bastırmayan, koronun şarkılarının karakterini iyi benimsemiş, şarkının nüanslarını ve müzikalitesini ön plana çıkarabilen bir eşlik olmalıdır.
6.Uzman	Koronun sesini bastırmayacak, çocukların temiz söyleme alışkanlıklarını geliştirecek özelliklere sahip olmalı.
7.Uzman	Eşlikler sade ve koroyu destekleyici olmalıdır.
8.Uzman	Orijinal ve bestecinin belirlediği yapıda. Eşliği olmayan eserlerin ise eserin yapısına göre stil ve biçimde seslendirilmesi gerekmektedir.
9.Uzman	Şarkının sözel, ezgisel, armonik, içeriksel, tartımsal, ritmik yapılarına uygun ve onu bütünleyen bir eşlik yapılması gerekir.
10.Uzman	Estetik olmalı.
11.Uzman	Şarkının ritmik ve melodik yapısı göz önüne alınmalı.
12.Uzman	Özellikle girişin etkili bir şekilde çocuklara; tonalite, ritmik ve müzikal karakter konularında ipuçları verecek nitelikte olması ve melodiyi zaman zaman duyurması gerektiğini düşünüyorum.
13.Uzman	Bu konu eğitim müziği besteleme dersinde açık bir şekilde ifade edilmektedir. Bence o derse giren eğitimcilere yöneltilebilir.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerinin eserin uygun tonalitesine, müzikal karakterine, nüanslarına ve ritmine göre ve ana melodiyi duyuracak şekilde yapılması gerektiği söylenmektedir. Buna bağlı olarak piyano derslerinde gerekirse şarkıdaki eşlik çalışmalarına yorumlama, müzikalite, nüans ve ritimsel açıdan yer verileceği; eşlik çalma derslerinde melodilere ve eserin özelliklerine uygun eşlik yazma çalışmalarına ağırlık verileceği düşünülmektedir.

Tablo 8. Uzmanların Çocuk Şarkılarına Yapılan Piyano Eşliklerinin Zorluk Derecelerine İlişkin Görüşleri

Koro Eğitimcileri	Verdikleri Cevaplar
1.Uzman	-
2.Uzman	Günümüz şartlarındakiler eşlik edebilecek niteliktedir.
3.Uzman	Şenliklerdeki çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerinin zorlukları koronun düzeyine göre değişiyor. Afyonkarahisar Çocuk Koroları Şenliği'nde her yıl yaklaşık 8-9 koronun eşlik düzeyleri son derece iyi oluyor. Diğerleri ise oldukça kötü oluyor. Ankara'da ve İstanbul'da bu düzey biraz daha yüksek çünkü katılan korolar bu tür konulara daha fazla önem vermek zorunda olduklarının bilincindedir ve Afyonkarahisar'ın şartları bunu gerektiriyor. Sınıf korolarını konservatuvar öğrencileri çalıştırıyor ve arkadaşlarından eşlik yapma konusunda yardım istiyorlar. Bunların karşılığında hiçbir ücret de almıyorlar. Tamamen gönüllü olarak yapılan bu çalışmalarda öğrencilerin çok büyük bir performans göstermelerini beklemiyoruz. Danışma kurulu olarak bu durum dikkate alınıyor ama yine de her yıl daha yüksek bir seviyeye ulaşılacak arzu ediliyor.
4.Uzman	Basit çocuk şarkılarına, gerçek anlamda virtüözlük isteyen eşliklerin yazılmasını gereksiz buluyorum. Çocuk korolarında şarkı söyleyen koro elemanlarının takibini kolaylaştıracak ve melodiyi ön planda tutacak çok aşırı seviyede basit olmayan, esere hacim katan eşliklemeler yapılmalı.
5.Uzman	Genellikle çocuk şarkılarının eşlikleri kolay olmaktadır. Bazı çocuk şarkılarının orijinal partiyonu oldukça zor olabiliyor bu durumda eşlikçinin enstrümanına hakim olma seviyesi önem taşıyor.
6.Uzman	Bazen çok artistik ve piyanoda çalınabilmesi zor, piyanonun özelliklerini bilmeyen besteciler tarafından eşlikçiyi teknik açıdan zorlayacak eşliklerle karşılaşabiliyor.

7.Uzman	Orijinal eşlikler genelde zor oluyor. Orijinal olmayanlar ise oldukça basit.
8.Uzman	-
9.Uzman	Besteleme tekniğini iyi bilen bestecilerin yazdıkları iyi. Diğerleri ise becerilerinin düzeyi ile doğru orantılı. Ama genel olarak çok zor olanlar çok ender.
10.Uzman	Yapana göre değişir.
11.Uzman	Bazıları oldukça zor.
12.Uzman	Eserin ve bestecinin hedeflerine göre değişiyor. Bazen seçme ve yüksek nitelikli çocuk koroları için hazırlanmış eserlerde eşliğin de güçlük düzeyi yüksek olabiliyor. Ancak genellikle, belli bir hazırlık ve çalışma süreci ile müzik öğretmenlerinin teknik kazanımlarıyla çalınabilecek düzeyde olduklarını düşünüyorum.
13.Uzman	-

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi çocuk şarkıların orijinal eşliklerinin zorluk derecelerinin eserin armonik, ezgisel, ritmik yapısına, piyanistin yorumuna göre değişiklik gösterdiği, eşliklerin zorluk derecelerinin koronun seviyesi ile doğru orantılı olduğu, orijinal eşliklerin zorluk dereceleri ile piyanistin enstrümanına hakim olması ile doğru orantılı olduğu, genellikle orijinal eşliklerinin zorluk derecelerinin yüksek olduğu ve çalışılması için teknik açıdan çok zaman gerektiren eşlikler olduğu ancak eşlikçilerin bunlara vakit ayırmadıkları ve orijinal eşlik yerine orijinal olmayan eşliklerin kullandıkları, şenliklerdeki korolara yapılan orijinal eşliklerin daha seyrek olduğu ve orijinal olmayan eşliklerin daha fazla olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak eğitimcilerin derslerde orijinal eşlik çalışmalarına yeterince zaman ayırmadıkları düşünülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Çocuk koroları şenliklerinde konser veren çocuk koroları orijinal piyano eşliklerini kullanıyorlar mı?

Bu alt problemin yanıtlanmasında 2017 yılı Afyon Çocuk Koroları Şenliği katılımcısı 36 çocuk korosunun 3 tanesi random yöntemi ile belirlenerek piyano eşikleme türleri analiz edilmiş ve araştırmacı tarafından eşlik önerileri de belirtilmiştir.

A Korusu Eser Analizi

“Kuş Uçar” Şarkı Analizi

Şekil 1. “Kuş Uçar” Şarkısının Eşlik Örneği

KUŞ UÇAR

Moderato Uyarlayan
Ziya Aydınhan - Saip Egüz

The musical score for "Kuş Uçar" is presented in three systems. Each system consists of a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff). The tempo is marked "Moderato" and the time signature is 2/4. The key signature is one flat (B-flat major). The score uses two chords: C major and D minor (Dm). The lyrics are written below the vocal line. The first system covers measures 1-6, the second system covers measures 7-11, and the third system covers measures 12-15. The piano accompaniment features a simple, rhythmic pattern in the right hand and a steady bass line in the left hand.

Yukarıdaki şarkıda sadece Alberti Bas eşlik türü kullanılmıştır. Bu parçanın tonu Do Majördür. Bu şarkıda sadece I. ve II. derece akorları kullanılmıştır. Bu derecelerin çevrimleri hiç kullanılmamıştır. II. derece akorunun uygun kullanılmaması armonik yapıyı zayıflatmaktadır. Aynı derecelerin ve tek eşlik türünün kullanılması koronun performansını müzikal açıdan zayıflatmıştır. Bu eşlik türü eserin özelliğine uygun değildir.

Şekil 2. "Kuş Uçar" Şarkısına Önerilen Eşlik Örneği

KUŞ UÇAR

Moderato

Uyarlayan
Ziya Aydınhan - Saip Egiz

Kuş u çar yav ru lar yu va lar da cı vıl dar Gö ğe bak ne par lak

ne saf ne ber rak Hay di der se gi re lim i yi ce vap

ve re lim He pi miz bi li riz bu ders le ri biz

Yukarıdaki şekle bakıldığında bu eserin marş eşliğinde seslendirilmesi önerilmektedir. Kullanılan bu eşlik türü eserin özelliğine uygundur. Bu eserde akor çevrimleri kullanıldığında eserin hem müzikal yapısı hem de armonik yapısı artmaktadır. Bu eserde kullanılan akorlar tonaliteye uygun bir şekilde kullanılmıştır. Bu eserde I. derecenin temel ve ikinci çevrim akoru V7. derecenin temel ve birinci çevrim akoru kullanılmıştır.

B Korusu Eser Analizi

“23 Nisan” Şarkı Analizi

Şekil 3. “23 Nisan” Şarkısının Eşlik Örneği

23 NİSAN

Moderato Söz ve Müzik
Saip EGÜZ

San ki her taraf ta var bir dü gün Cün kü en şe ref li en mut lu
İş te bu gün bir mec lis ku rul du Şon ra he men pa di şah ko vul
Bu gün A ta türk'ten bir ar ma ğan Yok sa tut sak o lur duk sen i

gün Bu gün Yır mi Üç Ni san Hep ne şey le do lu yor in san
du nan " " " " " " " " " " " " " " " "

Yukarıdaki şekle bakıldığında dörtlük notalardan oluşan marş eşlik modeli eserin armonik özelliğini yansıtmamıştır. Burada I., II., IV., V., V7., derece akorları kullanılmıştır. V'den sonra IV. derece akorunun gelmesi armoni kurallarına aykırıdır. I. derece akorunun 9. ve 10. ölçülerde kullanılması ezginin armonik yapısına aykırı düşmektedir.

Şekil 4. "23 Nisan" Şarkısına Önerilen Eşlik Örneği

23 NİSAN

Moderato

Söz ve Müzik
Saip EGÜZ

San ki her taraf ta var bir dü gün Çün kü en şe ref li
İş te bu gün bir mec lis ku rul du Son ra he men pa di
Bu gün A ta türk'ten bir ar ma ğan Yok sa tut sak o lur

en mut lu gün Bu gün Yır mi Üç Ni
şah ko vul du " " " " " / duk sen i nan " " " " " "

san Hep ne şey le do lu yor in san
" " " " " " " " " "

I I⁶₂ V⁷/II V⁹₃/II II V⁷/II II II⁶₁ V⁹₃ V⁷ V⁹₃ V⁷

I I⁶₂ I I⁶₂ I IV⁶₄ I V⁹₃ I I⁶

IV IV⁶₂ I I⁶₂ V⁷ V⁹₃ I V⁹₃ I

Yukarıdaki şekle bakıldığında bu eserin sekizlik notalardan oluşan marş eşlik modeli ile seslendirilmesi uygun görülmektedir. Bu eşlik türü eserin özelliğine uygun düşmektedir. 2. 3. ve 4. ölçüde II. dereceye yani Re Minör'e yönelme yapılması daha uygundur. Yönelme yapıldığında hem ton değişimi gelişir hem de eserin armonik yönü daha da zenginleşir. Bu eserde I. derecenin temel, birinci ve ikinci çevrim akoru, II. derecenin temel ve ikinci çevrim akoru, IV. derecenin temel ve ikinci çevrim akoru, V7. derecenin temel ve birinci çevrim akoru kullanılmıştır.

C Korusu Eser Analizi

“Neyim Var” Şarkı Analizi

Şekil 5. “Neyim Var” Şarkısının Eşlik Örneği

NEYİM VAR

Söz ve Müzik:
Sefai ACAY

Allegro

I V I

5 I V I

Yukarıdaki şekle bakıldığında bu şarkı marş eşlik modeli ile seslendirilmiştir. Bu şarkıda I ve V. derece akorları kullanılmıştır. Bu derece akorların çevrimleri hiç kullanılmamıştır. Çevrimlerin kullanılmaması şarkının armonik yapısını zayıf durumda bırakmaktadır. Bu eşlik türü eserin özelliğine uygun olarak düzenlenmiştir.

Şekil 6. “Neyim Var” Şarkısına Önerilen Eşlik Örneği

NEYİM VAR

Söz ve Müzik
Sefai ACAY

Allegro

1. Bir kō pe ğim var, hav hav hav! Be ni ça ğı rır, be ni ça ğı rır.
 2. Bir ho ro zum var, ü ü ü! Be ni ça ğı rır, be ni ça ğı rır.
 3. Bir ku zu cum var, me me me! Be ni ça ğı rır, be ni ça ğı rır.
 4. Bir i ne ğim var, mō mō mō! Be ni ça ğı rır, be ni ça ğı rır.

5

Hiç ki za mam, hiç ay nıl mam. O nu se ve rim, o nu se ve rim.
 " " " " " " " " " " " " " " " "
 " " " " " " " " " " " " " " " "

Yukarıdaki şeikle bakıldığında bu eserin marş eşlik türü ile seslendirilmesi uygun görülmektedir. Bu eşlik türü eserin özelliğine uygun görülmektedir. Bu eserde I. derece temel akor, V7. derece temel ve birinci çevrim akorlarının melodide uygun şekilde kullanılması önerilmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Birinci alt probleme ilişkin elde edilen verilerin sonuçlarına göre; uzmanların görüşlerine göre, ana melodiyi destekleyici eşliklerin kullanılmadığı, piyano eşliklerinin kuvvetli çalındığı ve koroyu engellediği, orijinal olmayan eşliklerin düzeylerinin yetersiz kaldığı, koronun uyumunu ve müzikal performansını olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır.

Çocuk korolarının şenliklerdeki sahne performanslarında ilkokul düzeyinde sınıf koroları için orijinal eşlik yapılmadığı,

üniversiteye bağlı çocuk koroları ve özel kurumlara bağlı çocuk korolarında eşliklerin niteliklerinin arttığı, orijinal olmayan eşliklerin tercih edilme sebebinin eşlikçinin piyanoya hâkim olmaması, orijinal partisyona ulaşamaması, piyano eşlik becerilerinde zaman kısıtlılığından, eğitim yetersizliğinden dolayı, eşliklerin olabildiğince basit düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Orijinal olmayan piyano eşliklerinde sadece akor eşliğinin yapıldığı, yapılan eşliğin ayrıntılardan uzak olduğu, akorların gereksiz yerlerde kullanıldığı, şarkılarda abartılı akorların kullanıldığı, eşlik yapılırken pedalların gereksiz yerde kullanıldığı, yapılan eşliklerin eserin özelliklerini yansıtmadığı sonucuna varılmıştır.

Orijinal olmayan piyano eşliklerinde aynı akorları tekrar eden eşliklerin kullanıldığı, aynı akorlarla yapılan eşliklerin korodaki uyumu ve eserin armonik yapısını zayıf bıraktığı, bazı korolarda melodiye yön verilen basit akor sistemlerdeki eşliklemelerin yapıldığı, bazı şarkılarda akorların yanlış yerlerde ve abartılı olarak kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Koro festivallerinde çok az korrepetitör ile korodaki uyumun sağlandığı; ancak müzikal ve yorum bakımından yeterli olmaması, eşlikçinin nüansları düşünmeden eşliği çalması ve koroyu engellemesi, armonik sorunları olan eşliklerin kullanılması bakımından koro ile uyumun yeterince sağlanamadığı sonucuna varılmıştır.

Seslendirilen eserlerin özellikleri yansıtmada orijinal piyano eşliklerin eserin karakteristik özelliklerini yansıttığı ancak orijinal olmayan eşliklerde bazı çocuk şarkılarında abartılı armonilerin kullanımı ile eserlerin karakteristik özelliklerine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerinin koroyu engellemeden, nüanslara ve karakteristik özelliklere; ritmik, melodik ve armonik yapılarına dikkat edilerek ana melodiyle uyumlu, eşliklemelerin yapılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

Çocuk şarkılarına yapılan piyano eşliklerinin zorluk derecelerinin korodaki seviyesiyle doğru orantılı olduğu, çocuk şarkılarına gerçek anlamda virtüözlük isteyen eşliklerin gereksiz kılındığı, çocuk şarkılarındaki eşliklerin orijinal partiyonundaki seviyesinin piyanistin enstrümanına teknik ve müzikal açıdan hakimiyetine bağlı olduğu, Afyonkarahisar 23 Nisan Çocuk Koroları Şenlikleri'nde ortalama 9-10 koronun piyano eşliklerinin zorluk

derecelerinin yüksek olduğu, diğer korolardaki eşliklerin zorluk derecelerinin az olduğu, İstanbul ve Ankara'daki koro şenliklerinde ise korodaki eşliklerin zorluk derecelerinin Afyonkarahisar'daki Çocuk Koroları Şenliği'ne oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin elde edilen verilerin sonuçlarına göre; A korosundaki “Kuş Uçar” şarkısı Alberti Bas eşliğiyle seslendirilmiştir. Ancak bu eşliğin eserin özelliğini yansıtmadığı, eserin eşliklenmesinde çevrim akorların kullanılmadığı, bu şarkıdaki akorların aynen tekrarlandığı, tekrarlanmasına bağlı olarak armonik yapının zayıf kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

B korosundaki “23 Nisan” şarkısı dörtlük notalardan oluşan marş eşliğiyle seslendirilmiştir. Ancak bu eşliğin eserin özelliklerini yansıtmadığı, eserin eşliklenmesinde çevrim akorların kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

C korosundaki “Neyim Var” şarkısı marş eşlik türü ile seslendirilmiştir. Bu eşlik türü eserin özelliğini yansıtmıştır; ancak bu şarkıda çevrim akorların hiç kullanılmadığı, tekrar eden temel akorların armonik yapısını zayıf bıraktığı, bu şarkıdaki akorların aynen tekrarlandığı ve tekrarlanan akorların armonik yapısını zayıf bıraktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda;

1) Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği ve Devlet Konservatuvarları Müzik Bölümlerindeki müfredatlar yeniden gözden geçirilmeli ve

a) Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi ilgili bölümlerin tüm sınıflarına konulmalıdır.

b) Ders saati sayısı arttırılmalıdır.

c) Piyano derslerinde eşlik öğretimine de ağırlık verilmeli, gerekirse dersin müfredatında değişikliğe gidilmelidir.

2) Çocuk şarkıları repertuarı zenginleştirilmelidir. Özellikle orijinal eşlikli çocuk şarkıları kitaplarının yazılması özendirilmeli, gerekirse bunların basımına üniversitelerin müzik bölümlerince öncülük edilmelidir.

3) Konusunda deneyimli koro eğitimcilerinin birikimlerinden yararlanılmalı; seminerler, konferanslar verilmeli, konu ile ilgili sempozyumlar düzenlenmelidir.

4) Koro eğitiminde uzmanlaşmış eğitimcilerin üniversitelerin ilgili bölümlerinde ders vermeleri (misafir eğitimci olarak) sağlanmalıdır.

5) Müzik Öğretmenliği ve Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü bulunan şehirlerde, okullarda çocuk ve gençlik koroları kurulmasına öncülük edilmeli, bu koroların çalışmalarına akademik destek verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Bilgin, S. ve Şaktanlı, S.C. (2007). “Okul Şarkılarının Müzik Öğretmeni Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 21, 130-133.
- Bozkuş, M. (2017). *Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Koro Derslerinde Koro Tınısı Elde Etmede Kullanılan Yöntemlerin Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Çevik, S. (2015). *Koro Eğitimi ve Yönetimi*, (2. Baskı). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Değer, A.Ç. (2012). *Çocuk Korolarının Eğitiminde Bir Yaklaşım Olarak Eğitsel Oyun Kullanımının Öğrencilerin Müziksel Erişi Düzeylerine Etkisi*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirtaş, S. (2011). *İlköğretim 7. Sınıf Müzik Dersinde Şarkıların Piyano Eşlikli Öğretiminin Öğrenci Kazanımlarına Etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Egüz, S. (1981). *Koro Eğitimi ve Yönetimi*, Ankara: Doğu Matbaacılık.
- Egüz, S. (1999). *Toplu Ses Eğitimi I (Temel Konular)*, Ankara: Doğu Matbaacılık.
- Kardeş, B. (2013). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Programlarında Kazandırılan Eşlik Yapabilme Becerisinin Program Hedeflerine Ulaşma Durumu*. (Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler*, (30. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Say, A. (2009). *Müziğin Kitabı*, (4.Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Zuckmayer, E., Cangal, N. ve Atalay A. (1977). *Müzik Teorisi (Armoni ve Kontrapunt)*, Ankara: Yaygın Yükseköğretim Kurumu Yayınları.